

Hogst og tømmerhandel er den økonomisk mest verdifulle formen for miljøkriminalitet internasjonalt. Verdensbanken har beregnet verdien av ulovlig tømmerhandel til mellom mellom 63 og 94 milliarder kroner.

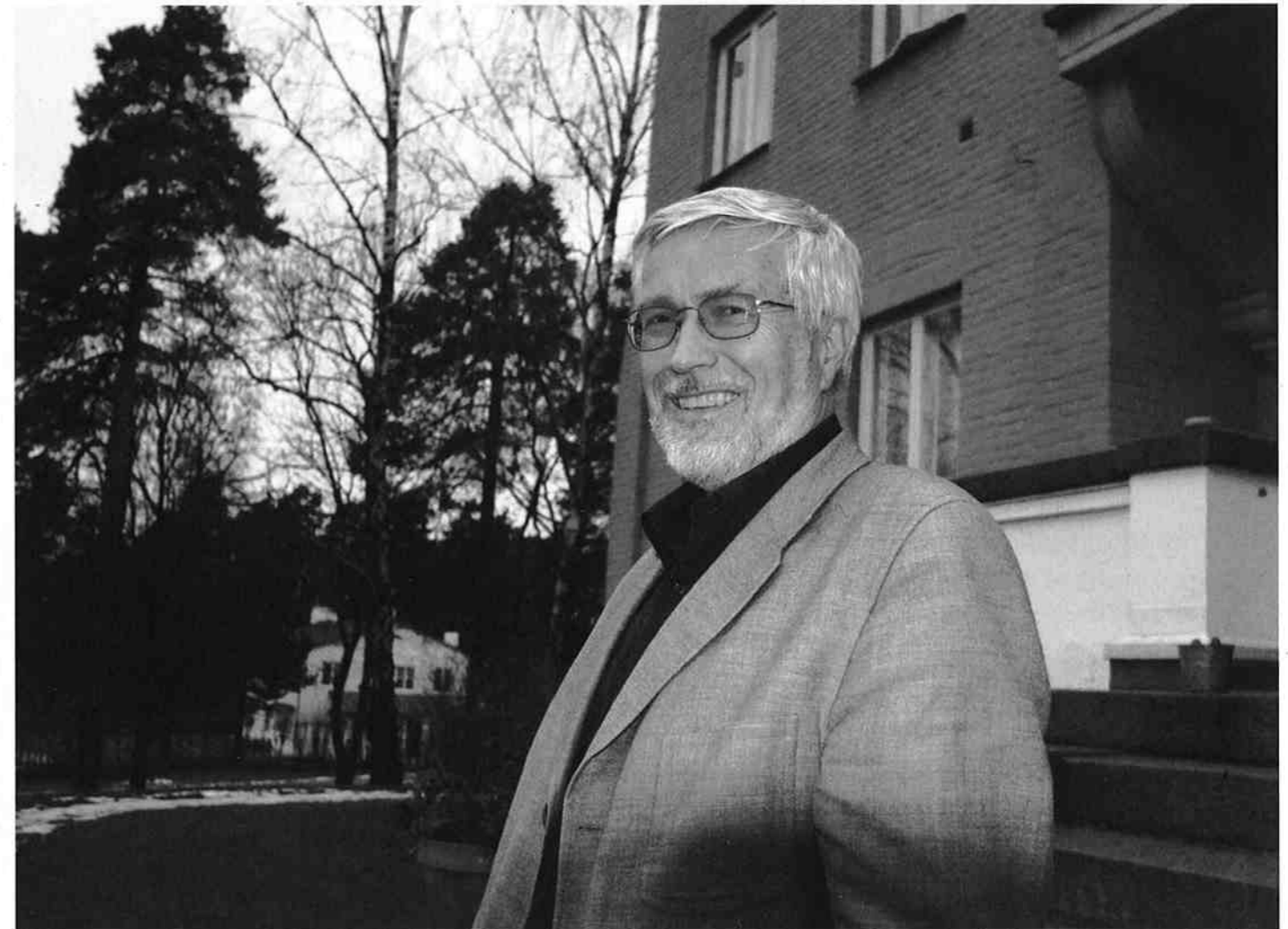
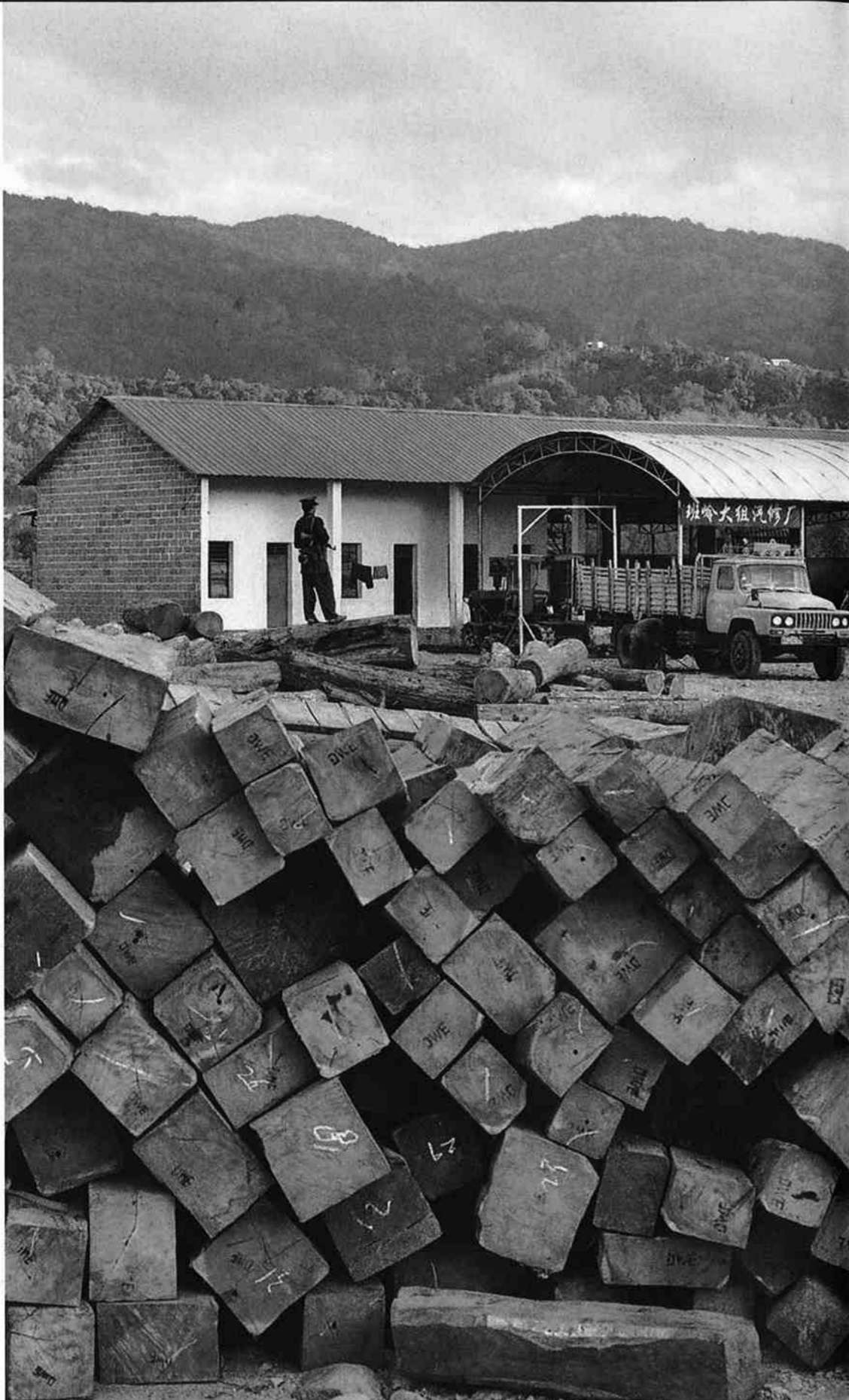
Kina: Storaktør på ulovlig handel med tropisk tømmer

TEKST:
Oddvar Lind
odlind@online.no

Kinesiske selskaper raserer regnskogen i den østlige delen av Burma (Myanmar) som er et skattkammer for biologisk mangfold. Hvert femte minutt passerer en lastebil med tropisk tømmer grensen til Yunnan-provinsen i Kina. Bestikkelser og korrupsjon i stort omfang gjør handelen mulig, viser en rapport fra den britiske organisasjonen Global Witness som kartlegger utnyttelsen av naturressurser i konfliktområder verden over.

Burma-Kina-sagbruk med soldat (foto: Global Witness).

– Det som skjer i Burma, er svært alvorlig. I disse gamle regnskogene er det en utrolig artsrikdom, og alt tyder på at mange arter ennå ikke er kartlagt. Denne virksomheten føyer seg inn i et mønster der kinesiske selskaper driver ulovlig hogst og handel med tømmer i en rekke land, sier Peter Johan Schei som er direktør ved Fridtjof Nansen Institutt og en internasjonal kapasitet på biologisk mangfold og naturvern. Han har også arbeidet med Kina i flere år.

– Den kinesiske regjeringen sitter med nøkkelen til en løsning. Den bør gripe inn og stanse denne hogsten som er i strid med Kinas egne forpliktelser og internasjonale avtaler. Kina har selv innført et forbud mot hogst etter storflommen i Yangtze i 1998, påpeker

Schei som også etterlyser større engasjement fra WTO og FN i denne saken. Schei redigerte i fjor en bok om Kinas naturvernområder sammen med to kinesiske eksperter.

Store penger

Det er store penger i handelen med tropisk tømmer og treprodukter generelt. Kinesiske bedrifter omsetter for beløp som tilsvarer flere titalls milliarder kroner i året. Eksporten av tre og treprodukter til USA utgjorde i 2003 tre milliarder dollar, rundt 20 milliarder kroner. Over 100 utenlandske selskaper har investert penger i de kinesiske virksomhetene innenfor tømmer og treprodukter.

– Kina er nå en av verdens største aktører på området og har en glu-

pende appetitt på tømmer, både til det raskt økende innenlandske forbruket og til eksport, skriver Financial Times i en lederartikkel som går til frontalangrep på Kinas politikk på området, bl.a. under henvisning til Burma-rapporten fra Global Witness.

Ikke bare Burma

– Det er ikke bare Burmas folk som er ofre for den kinesiske grådigheten og kriminaliteten. Kina importerer store kvanta ulovlig tømmer fra Vest-Afrika, Brasil, Indonesia, Malaysia og Solomonøyene. Mye av dette blir til møbler som eksporteres til USA og andre markeder. Regjeringen i Beijing må nå vise at den tar ansvar for miljøet, både nasjonalt og internasjonalt, skriver Financial Times

Den kinesiske regjeringen bør stanse den ulovlige hogsten som kinesiske selskaper driver i den østlige delen av Burma, et område med stor artsrikdom, sier direktør Peter Johan Schei ved Fridtjof Nansen Institutt (foto: Oddvar Lind)

Miljøkriminalitet i storformat

Hogst og tømmerhandel er den økonomisk mest verdifulle formen for miljøkriminalitet internasjonalt. Verdensbanken har beregnet verdien av ulovlig tømmerhandel til mellom 10 og 15 milliarder dollar årlig, dvs. mellom 63 og 94 milliarder kroner.

Uregulert eller ulovlig hogst skjer gjennom mektige internasjonale selskaper og kriminelle virksomheter. Kinesiske forbrytersyndikater er på offensiven i en rekke land, som f.eks. Indonesia der de samarbeider med korrupte militære ledere. I Vest-Papua drives det ulovlig hogst og smugling av 300 000 kubikkmeter merbau-tømmer hver måned. Ofte brukes hogstrettigheter som belønning av korrupte politiske ledere og nasjonale skogsinstitusjoner underlagt hogstinteressene. Ulovlig hogst truer ikke bare det biologiske mangfoldet og økosystemene, men gjør at utviklingslandene mister store inntekter.

Beregninger viser at minst halvparten av hogsten i verdens gjenværende store intakte skoger er ulovlig, inkludert skogene i Amazonas, Sentral-Afrika, Sørøst-Asia og Russland.

Kilder: Regnskogsfondet, Forests.org

Levering av tropisk tømmer fra Burma til Pian Ma i Yunnan-provinsen i Kina. Pian Ma mottar rundt 300 000 kubikkmeter tømmer årlig og er en av de største tømmerbyer nær grensen til Burma. Pian Ma ligger i den kinesiske nasjonalparken Gaoligongshan.

som mener at Kinas storforbruk av naturressurser er blitt svært skadelig for andre land. Om lag halvparten av tømmeret fra verdens truede regnskoger fraktes nå til Kina, ifølge Greenpeace som har laget flere rapporter om denne handelen.

Ute av kontroll

Nedhoggingen av regnskogen i den østlige delen av Burma er helt ute av kontroll, sier Susanne Kempel i organisasjonen Global Witness som har laget rapporten om Burma med tittelen «A Choice for China». Ending the destruction of Burma's northern frontier forests (Et valg for Kina. En slutt på ødeleggelsen av skogene i Burmas nordlige grenseområder). – Om lag 100 hogstselskaper i Yunnan-provinsen er involvert i virksomheten. De tar ut så mye

tømmer de kan mens det ennå er tid. Lastebiler fullastet med tømmer passerer grensen til Kina uten problemer. Det er lett å se at de betaler en avgift til de kinesiske grensevaktene når de passerer grensen mellom Burma og Kina. Om lag 98 prosent av tømmerimporten er ulovlig, sier Kempel. Verdens Naturfond (WWF), verdens største naturvernorganisasjon, har også laget en fyldig rapport som er knusende i kritikken av Kinas ulovlige hogst og handelen med tømmer internasjonalt. WWF-rapporten kom ut i 2004 og har tittelen «China's Wood Market, Trade and the Environment».

Smører militærjuntaen

De kinesiske selskapene har fått tilgang til regnskogene i Øst-Burma ved å inngå «smørings-

avtaler» med militærjuntaen i Burma og lederne for flere minoriteter i bl.a. delstaten Kachin i den østlige delen av landet. Dette er graverende, mener Peter Johan Schei.

– Husk at dette er områder som tidligere har vært lukket på grunn av kriger og lokale konflikter. Det er noe av årsaken til den store artsrikdommen i regnskogen her. Nå utnytter kinesiske selskaper situasjonen gjennom bestiktelser og korrupsjon. Den brutale hogsten vil ødelegge mye av livsgrunnlaget for minoritetene, og det biologiske mangfoldet raseres. Derfor er det all grunn til å be den kinesiske regjeringen gripe inn og stanse den ulovlige hogsten og handelen med tømmer, både i Burma og andre land der kinesiske selskaper er involvert, sier Schei til slutt.